

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zdzisław Stanisław
Nazwisko: Plewiński
Miejsce urodzenia: Nieznane
Data urodzenia: 10-12-1933
Imię ojca: Józef
Imię matki: Zofia

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Sprawa Agenturalnego Rozpracowania Rozpracowanie konspiracyjnej organizacji młodzieżowej działającej na terenie Warszawy i Częstochowy pod nazwą „Wolna Młodzież”. Sprawę założono na podstawie doniesienia informatora. W wyniku podjętych działań organizacja została rozbita, a jej członkowie aresztowani. Zdzisław Plewiński ps. „Wacław” został zatrzymany w dn. 23.06.1953 i osadzony w areszcie UBP m.st. Warszawa.	IPN BU 0235/739 (766/II) t. 1-13	
Akta kontrolno-śledcze Śledztwo zakończono w dn. 17.12.1953 sformułowaniem aktu oskarżenia, w którym przedstawiono Zdzisławowi Plewińskiemu zarzut, że od października 1950 do dn. 23.06.1953 na terenie Częstochowy usiłował przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego poprzez przynależność do konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Wolna Młodzież”, gdzie pełnił funkcję dowódcy Zgrupowania Świętokrzyskiego, funkcję członka sekcji wywiadu, przez pewien czas wchodził w skład Kierownictwa Walki Konspiracyjnej. Ponadto werbował nowych członków i aktywnie uczestniczył we wszystkich spotkaniach organizacji. Gromadził dane aktywistów PZPR oraz rozmieszczenie komisariatów MO i przechowywał bez zezwolenia broń.	IPN BU 0235/739 (766/II) t. 1-13	
Akta kontrolno-śledcze Akta dotyczą jednego z członków konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Szare Szeregi”, później „Wolna Młodzież”, który został aresztowany przez Wydz. III WUBP w Kielcach. Nazwisko Z. Plewińskiego pojawia się w omawianych materiałach w kontekście jego działalności w organizacji; występuje również jako świadek w sprawie kontrolno-śledczej.	IPN Ki 013/736 (924/III)	

Akta sądowe Akt oskarżenia zatwierdziła Wojskowa Prokuratura Rejonowa w Warszawie (sygn. akt Pr-II-128/53) dn. 18.12.1953. Sąd uznał oskarżonego winnym zarzucanych mu czynów z art. 86 § 2 KKWP oraz art. 4 § 1 MKK. Wyrokiem z dn. 26.02.1954 skazał na karę łączną 13 lat pozbawienia wolności, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat oraz przepadek mienia (sygn. akt Sr 830/53). Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego dn. 22.04.1954 zmieniono wyrok pierwszej instancji na 7 lat więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat. Dn. 24.07.1956 Sąd Wojewódzki m.st. Warszawy na mocy amnestii złagodził wyrok do 3 lat więzienia i roku pozbawienia praw publicznych. Z. Plewiński przebywał w więzieniach: Warszawa I (od 27.02.1954), Rawicz (od 3.04.1954), Strzelce Opolskie (od 13.05.1955); zwolniony po odbyciu kary dn. 27.07.1956. Dn. 28.03.1968 Sąd Wojewódzki m. st. Warszawy wydał postanowienie o zatarciu skazania.	IPN BU 1015/423 (Sr 830/53), IPN BU 1074/1 (Sr 13/55) t. 1-6
---	--

Opracowanie wewnątrzresortowe -faktologia Konspiracyjna organizacja młodzieżowa założona wiosną 1949 r. pn. „Wolna Młodzież”, była kontynuacją powstałej w 1947 r. organizacji pn. „Szare Szeregi”. Po 1947 r. „Szare Szeregi” zaniechały swej działalności a przywódca ujawnił się w PUBP we Włoszczowej. Nowo powstała w 1949 r. organizacja początkowo nazywała się „AK Wolna Młodzież”, „Ruch Oporu Wolna Młodzież”, a od 1951 r. „Wolna Młodzież”. Posiadała ona swojego przywódcę oraz kolegialne ciało decyzyjne pod nazwą Kierownictwo Walki Konspiracyjnej, które określiło zasady działania organizacji. Skupiały się one głównie wokół akcji propagandowych polegających na rozpowszechnianiu ulotek o wrogich PRL treściach oraz gromadzeniu informacji na temat aktywistów PZPR. „Wolna Młodzież” składała się z dwóch ugrupowań: Warszawskiego i Świętokrzyskiego na czele z Zdzisławem Plewińskim.	IPN Ka 057/67 t. 1-2, IPN 0174/71 (Charakt. nr 70), IPN BU 0190/50 (Charakt. nr 49)
--	---

Teczka kandydata na informatora Teczka kandydata na werbunek w charakterze informatora. Z. Plewiński jako były członek konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Wolna Młodzież” posiadający kontakty z innymi działaczami tej organizacji został wytypowany do werbunku jako osoba, która może informować SB o działalności, charakterze kontaktów oraz o zamiarach na przyszłość osób, a także zabezpieczać operacyjnie osoby opuszczające więzienia. Zrezygnowano z werbunku, ponieważ w trakcie opracowywania kandydata okazało się, że w organizacji pełnił funkcję kierowniczą. Materiały stanowiły jedną teczkę, jednak większość dokumentów wydzielono i przeznaczono do zniszczenia. Teczka o nowej sygnaturze IPN Ka 230/6689 odzyskana z makulatury.	IPN Ka 02/2799 (19262/II), IPN Ka 230/6689 (19262/II, dawna: D-I-2848)
--	--

Materiały operacyjne Teczki zawierają materiały różne dotyczące byłych członków konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Wolna Młodzież”, także sprawy ewidencyjno-obsługowe założone w celu kontrolowania ich zachowań po opuszczeniu więzień. Zdzisław Plewiński figuruje w materiałach w kontekście przynależności do ww. organizacji. W materiałach znajdują się również kopie przesłuchań i wyroków sądowych z lat 1953-1954.	IPN Ka 02/502 (4606/II) t. 1-9
--	--------------------------------